

Gäller för: Verksamhet Medicin barn

Giltig från: 2025-05-22

Innehållsansvar: Lisen Andersson, (lisfo6), Barnsjuksköterska

Giltig till: 2027-05-22

Granskad av: Gabriella Olander Seidal, (gabol2), Specialistläkare

Godkänd av: Joanna Pestalozzi, (joape14), Verksamhetschef

Mätning av längd, vikt och huvudomfång

Förändringar sedan föregående version

Tillägg av referenser och alla delar uppdaterade utifrån dessa referenser.

Bakgrund och syfte

Syftet med rutinen är att alla som väger och mäter barn som vårdas inom såväl öppen- som slutenvård ska väga och mäta barn på ett standardiserat sätt. Stor noggrannhet vid vägning och mätning är viktigt. Tekniken att mäta och väga barn ska vara enkel och praktisk och alla som mäter barn ska använda samma teknik.

Upprepade mätningar av barnet görs för att dokumentera ett tillväxtförlopp och vid behov kunna upptäcka avvikande tillväxt som tecken på underliggande ohälsa. Mätvärdena som skrivs in i patientjournal skall vara korrekta och inte uppskattade då värdena används för att kunna göra en relevant värdering och bedömning av barnets tillväxtkurva. Tillväxtkurvan bedöms utifrån en mängd olika parametrar som på olika sätt kan påverka kurvans riktning så som bland annat; sjukdom, ärftlighet, lågt energiintag och förtidig födsel.

Tillväxtkurvan bedöms av personal med rätt kompetens och erfarenhet.

Utförande

Mätutrustning

- Spädbarnsvåg.
Längdbräda.
Stå- och sittvåg
Mätsticka uppsatt på väggen
Mätsticka som kan användas för mätning av längd på hård
brits.
Måttband eller band för mätning av huvudomfång.
- Vågen ska vara placerad så att barnet integritet skyddas vid
vägning
- Mätutrustningen ska vara godkänd och kalibrerad.

Mätning av vikt

- Barn 0- 2 år, vikten mäts utan kläder och blöja.
- Barn från 2 års ålder o uppåt vägs alltid med så lite kläder som
möjligt vid väg tillfället. Trosor/kalsonger och t-shirt.
- Spädbarnsvåg kan användas upp till 2 års ålder sedan vägs barnet
stående eller sittande.
- Vikten anges i gram upp till 9999 gram (eller i kilogram med tre
decimaler), därefter i kilogram med en decimal.

Mätning av längd på barn under 2 år

- Barnet mäts liggande på längdbrädan
- Barnet mäts utan blöja.
- En person håller barnets huvud mot huvudplattan
- Vid liggande mätning håller en person, lämpligen föräldern,
barnets huvud mot huvudplattan. Barnet ska titta rakt upp. Den
som ansvarar för mätningen sträcker barnets ben genom att
försiktigt trycka ned båda knäna lätt mot under-laget och ser till
att båda fötternas fotsulor ligger an mot fotplattan med tårna rakt
upp.
- Läs av längden först då barnets position är acceptabel. Vid
mätning på skötbord med fotplatta som kan avläsas från bägge
sidor av fotplattan ska samma värde avläsas från båda sidorna.
- Längd anges vid samtliga åldrar i centimeter med en decimal.

Mätning av längd på barn över 2 år

- Barnet mäts stående
- Vid stående mätning ska barnets fötter hållas intill varandra med hälarna, stussen och skulderbladen mot väggen. Armarna skall hållas längs med sidorna och blicken riktas rakt fram
- Golvet under mätaren ska vara plant och fast utan någon matta.
- Kontrollera att barnet sträcker upp sig ordentligt utan att hälarna lyfter från underlaget. Axlarna ska inte vara upplyfta. Se till att mätstickan ligger an mot huvudet med ett lätt tryck.

Mätning av barn som inte kan stå eller räta på sig

- Mätning av armspann. Ställ eller sätt barnet med ryggen mot väggen med armarna horisontellt utåt i axelplanet
- Två personer sträcker maximalt i armarna
- Mät armspannet från långfingrets fingertopp på ena handen till långfingrets fingertopp på den andra handen med ett måttband.
- Om det inte går att mäta armspann kan mätning av längd göras liggande på en hård brits med huvudet mot väggen och en mätsticka placerad mot väggen. Ta ett plant föremål och håll mot fötterna och mät på stickan.

Mätning av huvudomfång på barn under 2 år

- Mät horisontellt på det bredaste stället över bakhuvudet och panna. Dra åt måttbandet och läs av
- Mät tre gånger och räkna ut ett medelvärde.

Dokumentation

- Mätvärden skrivs in i Melior under läkemedel och därefter mätvärden
- Om barnet inte kan vägas utan kläder uppskattas klädvikten o dra av innan mätvärdet skrivs in i melior.
Använd kommentars rutan o skriv i avvikelser tex skenor, korsett, vägd i förälders famn m.m. Ibland har man vägt skenor o korsett innan o vet vad dom väger o kan dra av på totalvikten.
- Titta på tillväxtkurvan för att se om vikt och längd är rimlig.
- Tillväxtkurvan har många olika funktioner att använda för att barnets kurva ska bli rätt bedömd, tex finns det utökade kurvor och kurvor för barn med Mb Downs syndrom och Turners syndrom. Tillväxtkurvan kan också visa armspann och tex BMI.

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i journalsystemet om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från styrdokumentet rapporteras i MedControl PRO.

Kunskapsöversikt

Å Myrelid, J Gustafsson, B Ollars. Growth charts for Down´s syndrome from birth to 18 years of age. Arch Dis Child 2002;87; 97-103

[Instruktioner för mätning och vägning på BVC - Rikshandboken i barnhälsovård \(rikshandboken-bhv.se\)](#)

Inger Hallström och Tor Lindberg (red.) (2023) *Pediatrisk omvårdnad*. Liber AB.

Arbetsgrupp

Lisen Andersson, barnsjuksköterska, Verksamhet Medicin barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Jonna Leandersson, sjuksköterska, Verksamhet Medicin barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Anette Ekelund, dietist, Verksamhet Medicin barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Medicin barn

Innehållsansvar: Lisen Andersson, (lisfo6), Barnsjuksköterska

Granskad av: Gabriella Olander Seidal, (gabol2),
Specialistläkare

Godkänd av: Joanna Pestalozzi, (joape14), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9774-1570060579-542

Version: 7.0

Giltig från: 2025-05-22

Giltig till: 2027-05-22